

Krekova koča na Ratitovcu.

J. J.

Izlet na Ratitovec.

Iz zatohlih šolskih izb kaj radi mahujemo v naravo, na igrišče, na hribe. Najprimernejši čas za to je pomlad, ko so zunaj lepi sončni dnevi, ko se ondi lahko naužijemo čistega zraka in občudujemo krasote, ki jih v tako obilni meri nudi naša gorenjska stran. Kako krasna je! Že samo pogled na gorske velikane, ki dvigajo svoje glave tako smelo in veličastno proti nebu, je nekaj očarljivega. Pa pustimo naše orjake, ker do sedaj še nismo imeli toliko poguma, da bi se povzpeli na njihove vrhove, poglejmo rajši manjše gore, na katere smo že tuintam sami šli. Mislim namreč na Ratitovec, ker sem imela vprav pred kratkim priliko, raz njega opazovati razgled po Selški dolini, po Gorenjski ravnini in po Bohinjski kotlini.

In ta izlet na Ratitovec vam hočem na kratko opisati. Preden pa začnem s pripovedovanjem, naj omenim še to, kar mora vsak vedeti, da je Ratitovec 1663 m visok in se vzdiguje nad železniki in Zalim logom.

Bilo je lani avgusta meseca, ko smo bilé povabljeni, da se pridružimo izletu na Ratitovec. To povabilo smo seveda prav rade, z največjim veseljem sprejele in se izleta z dovoljenjem staršev tudi udeležile. Domenile smo se, da odidemo 24. avgusta, če bo lepo vreme. Kako smo se pripravljale, vam ne bom opisovala, ker že vsak sam ve, da dnevi pred izletom kaj hitro minejo. Tako so tudi nam hitro prešli v veselem pričakovanju.

Prispel je dan odhoda. Zbirališče je biló določeno v predmestju. Veliko je bilo povabljenih, a le malo se jih je odzvalo. Samo sedem se nas je zbralo. Vsi smo bili prav dobre volje; te mora namreč vsakdo vzeti s seboj v hribe zvrhan koš. V najboljšem razpoloženju smo posedli v avto, ki nas je popeljal do Češnjice. Ker nam ni manjkalo dobre in razigrane volje, nam je vožnja po razriti selški poti kaj hitro minila.

Ko se je avto v nemajhno začudenje vseh ustavil na Češnjici, je vzel vsak svoj nahrbtnik in pálico ter se napotil pogumno navkreber. Bili smo pravi turisti! Saj se prej tako dolgo nismo nič ustavili, da so nas okusne in precej debele robidnice zvale v svoje mreže. To pa je

bilo že pri Podlonku, ko so nas te prijateljice zadržale, in gotovo smo se več kot četrt ure zamudili pri njih, da smo z njimi napolnili svoje želončke, ki so se že oglašali in zahtevali svojih pravic. Pri tem poslu smo razdrli marsikatero šalo, potem smo pa zopet dobre volje nadaljevali pot.

Večkrat smo se ozirali, ali se nam nudi kje kak lep razgled. Najprej smo zagledali malo vasico Podlonk, ki je približno eno tretjino poti od Češnjice do Ratitovca. Prav lepo se je videla novo zidana šola, ki se dviga na gričku. Ogledali smo si še več majhnih vasic na bližnjih in daljnih hribih, katerim pa ne vem imena. Pohitimo rajši naprej na Ratitovec!

Kmalu od Podlonka smo zagledali staro cerkvico, ki nas je prijazno vabila. Kake pol ure hoda — in že smo stali poleg nje. Bili smo na Prtovču. Ker pa so Prtovč — kakor vsi gorski kraji — znani po lepih in obširnih pašnikih, kjer se pasejo številne črede živine, zlasti goveje, smo sklepali, da se tu okoli dobi v obilni meri pristno in okusno mleko. V tem prepričanju je šel naš »gazda« v prvo hišo v imenu vseh kupovat mleko. Z začudenjem pa je prišel iz nje praznih rok, ker so ga odslovili z izgovorom, da ga nimajo. Enako se mu je godilo v drugi in tretji hiši. Končno smo ugotovili, da morejo imeti tu posebne krave, ki ne dajejo nič mleka. Torej same vole! Zato se nismo dolgo pomišljali in smo vzkliknili:

»Živela abstinenca,
napijmo se s studenca!«

Vzeli smo kozarec in ga napolnili z bistro studenčnico ter z naravno in najbolj zdravo pijačo gasili žejo. Pa ni zadostovalo pogasiti samo žejo; zato smo na hribčku udobno posedli v mah in potolažili tudi glad, potem pa zopet žejo. Veste, v avgustu je vroče!

Dobro pokrepčani in odpočiti smo nadaljevali pot. Sedaj pa se je že začela strmina. Kmalu smo zagledali vrh Ratitovca in se veselili, da bomo skoro na njem. Kako uro potem smo skakali in trgali vsi vzradošeni prve gorske cvetice, rododendron.

Še eno strmino bi morali prehoditi, da bi prišli do Krekove kočice na Ratitovcu. Toda zdajci smo zapazili črne jagode, ki smo jih z vso slastjo začeli zobati. Ker smo bili vsi razgreti in vroči, so nam mrzle, skoro ledene jagode zelo prijale.

Tudi tega zobanja je moralo biti kmalu konec in čez dobre četrt ure smo stali pred kočico. Kakšen vtis dobi in kakšno zadovoljstvo čuti človek, ko je na cilju, prvičkrat v taki višini, ve le tisti, ki je to že sam poizkusil.

Seveda smo se najprej oglasili v koči, kjer smo odložili provijant, pripravili vse potrebno za noč in se čim najbolj zavarovali pred mrazom. Od navdušenja, da smo tako vrli turisti, nismo mogli počakati na čaj, katerega smo naročili, temveč smo takoj odhiteli trgati planike. To je bilo veselja! Vsi brez izjeme smo začeli plezati na skalovje za planikami. Ko smo stali na najvišjih skalah, smo mislili, da smo v isti višini s Triglavom, in zato smo še z večjim veseljem plezali in iskali cvetic. Ko je imel že vsak majhen šopek planik, ki jih je sam natrgal, smo se vrnili v kočico na čaj.

Tukaj nam je naš »gazda« pokazal posebno skrivnost, ki jo je prinesel s seboj. Bila je majhna muzika (menda je bila že napol polomljena otroška igrača), ki nas je ves čas razveseljevala. Nekemu članu

naše družbe je posebno ugajala, da jo je takoj navil, če se je le za trenutek ustavila. Po večerji smo se še nekaj časa igrali, potem smo šli počivat.

Dobili smo sobo, v kateri je bilo dovolj postelj za vse, samo ne tako mehkih kakor doma. Spanec nam dolgo ni hotel zatisniti oči, ker se je godba — tista majhna muzika — ves čas glasila in tudi smeha in šal ni bilo ne konca ne kraja. Od prelepih melodij godbe pa je kmalu nekega našega tovariša premagal spanec. Ker je imel usta odprta, nas je »gazda« opozoril, da je prav gotovo neznanško žejen. Mi pa seveda kot usmiljeni ljudje brž na pomoč! Imeli smo slučajno še eno limono, jo hitro prerezali in eden izmed nas je prevzel delo usmiljenja. Šel je k spečemu tovarišu in mu stisnil nekaj kapljic »sladke« limone v usta. Speči tovariš se je samo obliznil in nadaljeval s smrčanjem; zato smo ugotovili, da še ni potolažena njegova silna žeja, in mu je »usmiljeni Samarijan« še enkrat, zdaj v večji meri, vlil zdravilnih kapljic v usta. Te so pa kaj hitro delovale, kajti tovariš je planil po koncu, sprva debelo gledal, potem pa vprašal po »muziki«. Ta je bil namreč njen naj-večji ljubitelj.

Ker na ta način nismo mogli spati, smo zjutraj neprespani kaj težko vstali. Že ob petih smo zapustili kočo in šli na vrh Ratitovca, da si malo ogledamo okolico in vidimo sončni vzhod.

Najbolj je vzbujal našo pozornost mogočni Triglav, ki je imel sprva še megló na svojem vrhu. Gledali smo gorskega velikana v vsem dostojanstvu, kralja naših gorá.

Videli smo pa tudi vasice, ki so se razprostirale po dolinah, med njimi Davče, Zali log in Sorico ob italijanski meji.

Kmalu smo začeli opazovati sončni vzhod. Obzorje je zardečevalo vedno više in širše. Iz izhodišča žarkov so vstajali svetli prameni. Žar je bil čimdalje bolj ognjen in čimdalje bolj so bledele rdeče plasti nad njim. V žaru se je vnela rdeča razpoka, ki se je širila in krožila, in počasi se je iz nje izmotala žarka obla, daleč tam izsred ognjene megle.

Ko smo se obrnili na nasprotno stran, smo videli, kako se iz spanja dramijo gorski velikani. Obročile so se po vrsti vse gole glave s škrlatnim žarom: Storžič, Stol, Kočna, Grintovec in drugi. Koliko pa je bilo še znanih in neznanih velikanov, ki so zaporedoma meli meglene nočne čepice in si umivali gubate glave v zlati zori, da dostojno pozdravijo mlado sonce. Nešteto strmih stolpov, slemen in razorov se je razprostiralo krog nas, vse tiho in veličastno.

Ob pogledu na te gore so mi nevede prišle na misel besede pesnika Gregorčiča, ki poje o njih:

»Krasota vaša nikdar ne premine,
enako veličastne vsak ste čas.
Visoko dvigate ponosne glave
in smelo rastete mi pod nebo!«

Sončni vzhod in gore, obsejane z žarki, to je bil prizor, da ga ni mogoče opisati.

Vsi polni teh nenavadnih krasot in hvale Stvarniku smo se vrnili v kočo, kjer smo zajtrkovali. Seveda smo se tudi vpisali v planinsko knjigo, v kateri jih je bilo tisto leto že mnogo vpisanih, kar znači, da je Ratitovec zelo priljubljena turistovska točka v Škofjeloškem hribovju.

V zgodnjem dopoldnevu smo zapustili planino in krenili na pot skozi Jelovico v Sotesko in odtod na Bled in skozi Vintgar.

Hoja do Soteske je trajala več ur. Na ti poti ni bilo nič kaj zanimivega, da bi bilo vredno opisati, le to naj omenim, da smo dobili, čeprav že avgusta meseca, tu in tam kako rdečo jagodo, ki smo jo utrgali in jo primaknili k šopku planik. Ko smo prehodili že skoro vso pot, smo prišli do vzpenjače za les, ki smo jo z zanimanjem ogledovali. Od tu dalje pa se je začela tako strma in težavna pot, da ni treba še posebej omeniti, da se je ta ali oni znašel na tleh. Toda to nas ni motilo. Pogumno smo nadaljevali pot. Čeprav smo se ravnali po pregovoru: »Tudi počasi se daleč pride,« smo vendar dospeli prezgodaj na postajo Soteska. Ohladili in okrepečali smo se v reki Bistrici, ki se vije v bližini postaje. V daljavi smo opazili gost val dima, ki se je dvigal proti nebu in kmalu smo zaslišali močno hropenje lokomotive. Blížal se nam je vlak, v katerem smo se hoteli pripeljati do Bleda.

Vsak je vzel prtljago in čez nekaj trenutkov smo se že peljali v sopihajočem vlaku proti cilju. Tudi od tu smo lahko opazovali lepo gorenjsko stran. Vedno bolj smo se bližali Babjemu zobu, ki se vzdiguje vprav nasproti Blejskemu jezeru. Še skozi zadnji predor nas je popeljal vlak in že smo zagledali jezero samo. Ob pogledu na ta idilični kraj smo v mislih zapeli s pesnikom:

»Pozdravljam te, gorenjska stran,
in tebe Bled, široko znan.
Snežnikov sivih množica,
prisrčno bod' pozdravljena!«

Vlak se je ustavil. Z veseljem smo pohiteli v čoln, ki nas je popeljal na otok. Bila je romantična vožnja po Blejskem jezeru. Opazovali smo zanimivo ptico galeba, ki se je potapljal in dvigal iz zelenih valčkov. Že smo bili pri otoku. Šli smo v cerkev, kjer smo seveda zvonili.

Preostajalo nam je še malo časa, zato smo kmalu zapustili cerkvico, otok in končno Bled sam ter se napotili peš proti Vintgarju.

Tudi Vintgar po lepoti ne zaostaja mnogo za Bledom. Saj nas je ves čas, ko smo hodili po soteski Vintgar, spremljala nalahno šumljajoča zrcalno čista voda, ki si je izbrala nenavadno zanimivo pot med skalovjem. Veliko pozornost je vzbujal slap, imenovan »šum«. Čudovit je bil pogled na padajočo množino vode, ki je mogočno udarjala ob pečevje in se razpršavala v kapljice, ki so se zopet prijateljsko združile in skupno odpotovale daleč — proti morju.

Od Vintgarja smo namerili svoj korak na postajo Dobrava. Od tod nas je vlak popeljal domov.

